

WEB 2.0 ЯК ФЕНОМЕН КУЛЬТУРИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Інформація – це все, що нас оточує.

Інформація – це ми самі!

Перш ніж розкривати сформульовану у заголовку проблему, складемо маленький словничок, щоб нам просто було легше дати відповідь на поставлене запитання. Словник також допоможе нам чіткіше і глибше зрозуміти суть проблеми, уникнути двозначності у її постановці та вирішенні. Отже: - Культура - духовні та матеріальні здобудки суспільства протягом певного періоду часу(певної епохи), що характеризують рівень розвитку даного суспільства.

- Інформаційне суспільство – це соціологічна концепція, що визначає головним фактором розвитку суспільства виробництво та використання науково-технічної та іншої інформації.

- Інформаційна епоха – епоха, що почалася з 1960-х і триває і досі, під час даної епохи інформація стала домінуючим чинником у житті суспільства.

- Web 2.0 – концепція побудови інтернету, сформульована Тімом О'Райлі у його статі «Що таке Web 2.0».[2]

«Культура» і «інформація» - два поняття, що станом на сьогоднішній день є нерозривно пов'язані між собою. Варто зазначити, що сьогодні саме інформація творить культуру, а не культура виступає «ситом» для інформації. Саме інформація є тою основою на якій зараз формуються культура людини та всього так званого «інформаційного суспільства».

Що ж таке інформаційне суспільство? Взагалі на тему інформаційного суспільства можна писати дуже багато, це не є тема однієї статті. Ми усвідомлюємо, що припускаємося помилки, намагаючись висвітлити її у декількох абзацах, але, вважаємо за необхідне це зробити, бо

цілком впевнені, що без цього штриха ми не зможемо повною мірою вирішити проблеми, що сформульована нами у заголовку даної статті.

І так, інформаційне суспільство – це соціологічна концепція, що визначає головним фактором розвитку суспільства виробництво та використання науково-технічної та іншої інформації. Концепція інформаційного суспільства є різновидом теорії постіндустріального суспільства, засновниками якої були З.Бжезинський, О.Белл, А.Тофлер. Прибічники теорії інформаційного суспільства пов'язують його становлення з домінуванням четвертого, інформаційного, сектору економіки, який іде після сільського господарства, промисловості та сфери послуг. При цьому стверджується, що капітал і праця, які є основою індустріального суспільства, поступаються місцем інформації та знанню у сучасному суспільстві. Тобто, якщо говорити просто, відбувається різкий поворот в історії, кардинальний злам її ходу, що змінює все навколо, в тому числі і саму дюдину. Головна ж причина, яка призвела до виникнення особливої цивілізації сучасності і такої різкої зміни цивілізацій криється у виникненні машин як заключної ланки між людиною і природою. Іншими словами, «...було відкрито машини – машини, що автоматично виробляють продукти споживання. Те, що раніше робив ремісник, тепер робить машина».[3] Так зародилася наша епоха, наше інформаційне суспільство, суспільство, в якому основою всього є інформація.

Стосунки особистості зі світом інформаційних технологій, що створений нею самою, складні і конфліктуючі. З однієї сторони, вони сприяють його розвитку, розвитку культурного життєвого поля, породжують нові смислотворчі центри, з другої – здійснюють деформуючу дію, змінюючи образ мислення і менталітет, шкалу культурних норм і цінностей.

Сучасні комунікації можуть стимулювати творчу діяльність і полегшувати поширення культури. Техніка нашого часу, вона не тільки сприяє поширенню культури, а ще й піднімає її на зовсім новий рівень. Який це рівень(наскільки він високий) це питання вже дещо іншої категорії.

Ось візьмемо для прикладу такий принцип побудови інтернету, як Web 2.0. Його можна і навіть треба розглядати як платформу для творення і поширення національної, в даному разі української культури в світі. І зараз ми з вами спробуємо зрозуміти як це зробити.

По-перше, однією з переваг Web 2.0. як новітньої інтернет-концепції, як відповідної системи, на якій будується весь інтернет є те що у Web 2.0 користувач, він є не просто користувачем, а користувачем-учасником певного діалогу, який не нав'язується, а будується самим же користувачем і відповідно до його інтересів. А це вже нам дає підстави стверджувати, що культура практично nebude мати обмежень щодо свого поширення, окрім лише бажань користувачів і дотримання правил поведінки у мережі. Тобто, користувач або хоче і спілкується з іншими користувачами на тему культури, таким чином поширюючи культуру, і розширюючи її, або просто вибирає інші теми для спілкування, не беручи до уваги тему культури.

Чому ми звернули увагу на правила поведінки у мережі? Суть у тому, що Web 2.0 як певна інтернет-система має свої правила поведінки у системі. Відповідно якщо ти їх дотримуєшся ти працюєш, якщо ні тебе «виключають». Хто встановлює ці правила? Тут діє принцип «хто платить гроші, той замовляє музику», тобто правила буде встановлювати той, хто буде поширювати інформацію і контролювати її. Але, оскільки, для Web 2.0 як для системи притаманна повна децентралізація, то правила будуть встановлювати не сервери як колись, а самі користувачі. І ці правила, вони будуть діяти не по всьому інтернету, а лише в межах певної якоїсь спільноти, до якої входять відповідно ті чи інші користувачі.

Ще однією особливістю Web 2.0 як культурного феномену, що дійсно впливає позитивно нашу культуру є «вікіпедія як радикальна довіра»[4]. Це означає, що будь-хто з користувачів може поміщати чи редагувати будь-яку інформацію в тому числі і пов'язану і з культурою.

Дуже великий вплив на стан культури в мережі здійснює «використання колективного розуму».[4] Що таке «колективний розум»? В

основі Web 2.0 лежать посилання. Коли користувачі(X) створюють новий контент і нові сайти, вони(сайти) за допомогою користувачів(Y), що виявили цей контент і що поставили на нього посилання, потрапляють в структуру Web 2.0. Багато в чому це нагадує формування синапсів в мозку, коли асоціації закріплюються за рахунок багатократного повторення або яскравості переживань: так само павутина зв'язків розростається за рахунок колективної активності всіх веб-користувачів.

Ми вважаємо, що основним засобом, через який діє «колективний розум», є блог. Блог – одна з найрозрекламованіших і найголовніших особливостей Web 2.0. Персональні домашні сторінки стояли біля самих витоків Web 2.0, причому особистий щоденник і щоденна колонка не так то вже і далеко втікли один від одного. Тоді, з якого приводу шум? Чим блог як одна з найважливіших складових Web 2.0, є таким особливим? І як це пов'язано з культурою?

Багато в чому блоги зобов'язані RSS - найвизначнішому нововведенню у фундаментальній архітектурі Web. RSS сформувалася у 1997 році в результаті перетину технології *Really Simple Syndication* що використовується для сповіщення про зміни в блогах, і нетськоїпівської *Rich Site Summary*, яка дозволяла користувачам створювати довільні нетськоїпівські сторінки з регулярно оновлюваним потоком даних. **RSS** дозволяє не просто посилатися на сторінку, але й підписуватися на неї, отримуючи повідомлення кожного разу, коли сторінка змінюється. **Рік Скренга** називає це «приростаючим вебом».[4]

Зараз RSS починають використовувати не тільки для сповіщень про нові записи в блозі, але і для всіх видів інформаційних апдейтів, починаючи від зміни курсу акцій, і, закінчуючи прогнозом погоди. Цю технологію безперешкодно застосовують і сфері культури, повідомляючи таким чином про всі зміни, що там відбулися (тут «сфера культури» розглядається не абстрактно, а конкретно. Маються на увазі різного типу культурні дійства: вистави, концерти і т.д.) Що в свою чергу сприяє підвищенню рівня культури

людей як субстанції духовної.

Але не тільки **RSS** відрізняє блог від звичайної сторінки. **Том Коутс** (Tom Coates) відмічає і важливість постійних посилань, пермалінків: «сьогодні це може виглядати очевидним, але пермалінки - ефективний засіб, що перетворив блоги з механізму простих публікації в говірку безлічі частково пересічних співтовариств. Завдяки пермалінкам стало легко посилатися на конкретні записи в інших журналах і обговорювати їх. Дискусії розширювалися. Розмов ставало все більше. В результаті дружні зв'язки міцніли і ставали надійнішими. Пермалінк був першою - і найуспішнішою - спробою побудувати між блогами містки»[4]. Отже, ми знову ж бачимо, що Web 2.0 зі своєю технологією RSS і пермалінками дійсно таки дуже сприяє поширенню і розвитку культури інформаційної епохи.

Але, як і кожна монета, Web 2.0 має і риси які можна віднести до негативних взагалі і по відношенню до культури зокрема. До таких рис, на нашу думку, належать лише одна:

Радикальна децентралізація, яка може привести до хаосу в інтернеті. Уникнути, викоринити цю рису можна, але вважаємо, що не варто бо це відкине нас назад у час «старого інтернету».

Спираючись на вищеподану інформацію можна зробити такий висновок: Web 2.0 по праву можна назвати культурним феноменом інформаційної епохи, хоча б тому, що, і ми не побоїмося цього сказати, сьогодні культура залежить від нього. Web 2.0 зі своїми корисними якостями настільки сильно інтегрувався в культуру, що встановив над нею свого роду контроль. Мало того, думаєм, що нікому не буде дивно, якщо сказати, що Web 2.0 сам став культурою.

Література:

1. Тофлер А. Третя хвиля.- N. – Y.: Bantam Books, 1990. - С 1-698.
2. <http://hip.org.ua/it-news/internet/what-is-web2.0.html> (10.02. 2010)
3. www.ntia.doc.gov/ntiahome/digitaldivide (10. 02. 2010)
- 4.Блог Tim O'Reily. Режим доступу:

<http://www.oreilynet.com/pub/a/oreilly/tim/new/2005/09/3t-is-web-20.html>.

(9.02.2010)